

Република Србија и Румунија, у даљем тексту „државе уговорнице”, у жељи да уреде и развију међусобне односе у области социјалне сигурности договориле су се следеће:

ДЕО I

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Дефиниције појмова

- (1) У циљу примене овог споразума, следећи изрази значе:
1. „територија”:
У односу на Републику Србију, српска државна територија;
У односу на Румунију, целокупна територија Румуније, укључујући територијално море и ваздушни простор изнад територије и територијално море где Румунија остварује своја суверена права као и спољни морски појас и епиконтинентални појас и искључива привредна зона где Румунија остварује своја суверена права и надлежност, у складу са својим прописима и правилима и начелима међународног права;
  2. „држављанин државе уговорнице”:
У односу на Републику Србију: лице са српским држављанством;
У односу на Румунију: лице са румунским држављанством;
  3. „правни прописи”: закони и други правни прописи којима се уређују области из члана 2. овог споразума;
  4. „надлежни орган”: министарства надлежна за области из члана 2. овог споразума;
  5. „носилац”: организација, установа или тело надлежно за примену правних прописа из члана 2. овог споразума;
  6. „надлежни носилац”: носилац код кога је лице осигурано у време подношења захтева за давање или од кога лице има или би имало право на давање или носилац одређен од стране надлежног органа;
  7. „орган за везу”: орган одређен за остваривање непосредних веза у циљу примене овог споразума;
  8. „осигурано лице”: лице на које се примењују, или су се примењивали правни прописи из члана 2. овог споразума;
  9. „период осигурања”: периоди доприноса и изједначени периоди који се узимају у обзир према правним прописима држава уговорница;
  10. „давања”: новчана давања и давања у природи;
  11. „новчана давања”: пензије, накнаде, обештећења, помоћи, компензације, репарације, трошкови репарације, као и њихове ревалоризације, предвиђене правним прописима из члана 2. овог споразума;
  12. „давања у природи”: медицинске услуге и друга неновчана давања, предвиђена правним прописима из члана 2. овог споразума;

13. „пребивалиште”: место у којем лице уобичајено борави;
14. „боравиште”: место у којем лице привремено борави;
15. „чланови породице”: лица одређена правним прописима које примењује надлежни носилац.

(2) У овом споразуму, остали изрази имају значење које им припада према правним прописима држава уговорница.

Члан 2.

Правни прописи на које се овај споразум односи

(1) Овај споразум се односи:

У односу на Републику Србију, на правне прописе о:

1. давањима из пензијског и инвалидског осигурања;
2. давањима из здравственог осигурања;
3. давањима за случај повреде на раду и професионалних болести;
4. материнским давањима и
5. дечијем додатку.

У односу на Румунију, на правне прописе о:

1. обештећењу за привремену неспособност за рад;
2. накнади у случају материнства;
3. накнади за бригу о болесном детету;
4. давањима за превенцију болести и успостављање радне способности;
5. пензијама у оквиру јавног система пензионисања;
6. давању у природи у случају болести и материнства;
7. давању у природи и о новчаном давању у случају повреда на раду и професионалних болести;
8. накнади за сахрану и
9. државном додатку за децу.

(2) Овај споразум примењује се и на правне прописе којима се замењују, обједињују, врше измене и допуне правних прописа о давањима из става 1. овог члана.

(3) Овај споразум не примењује се на правне прописе којима се уводе нове области социјалне сигурности, осим ако се државе уговорнице нису другачије споразумеле.

Члан 3.

Лица на која се овај споразум примењује

Овај споразум примењује се на:

1. сва лица на која се примењују или су се примењивали правни прописи једне или обе државе уговорнице,

2. лица чија се права изводе у складу са правним прописима који се примењују, од лица из става 1. овог члана.

Члан 4.

Једнаки третман

Уколико овим споразумом није другачије одређено, лица из члана 3. овог споразума имају иста права и обавезе на основу правних прописа државе уговорнице, под истим условима као и држављани те државе уговорнице.

Члан 5.

Извоз давања

- (1) Новчана давања не могу се умањити, изменити, обуставити или укинута због тога што корисник има пребивалиште у другој држави уговорници, уколико овим споразумом није другачије одређено.
- (2) Уколико није другачије предвиђено овим споразумом, све одредбе правних прописа једне државе уговорнице према којима исплата давања зависи од пребивалишта корисника на њеној територији не примењују се ако корисник пребива на територији друге државе уговорнице.
- (3) Држављанима друге државе уговорнице са пребивалиштем у трећој држави давања из ст. 1. и 2. овог члана држава у којој је остварено право на давање исплаћује под истим условима као и својим држављанима.
- (4) Одредбе става 1. овог члана не примењују се на:
  1. у односу на Републику Србију: на најнижи износ пензије, новчана давања за случај материнства и дечији додатак,
  2. у односу на Румунију: на државни додатак за децу, обештећење за случај привремене радне инвалидности и социјална давања за пензионере, помоћ за преживелог супружника и друга посебна недоприносна новчана давања.

Члан 6.

Спречавање преклапања давања

- (1) Овим споразумом не могу да се пренесу или задрже права на два или више давања за исти осигурани случај која су одобрена по основу истог периода осигурања.
- (2) Одредбе става 1. овог члана не примењују се на давања у случају инвалидности, старости, породичне пензије, накнаде за сахрану или професионалне болести које исплаћују надлежни носиоци држава уговорница, остварена у складу са овим споразумом.

Члан 7.

Признавање одређених чињеница или догађаја

- (1) Када су, на територији једне државе уговорнице настале чињенице или се десили догађаји који имају правно дејство на давања, носиоци друге државе уговорнице узимају у обзир као да су ове чињенице настале или се догађаји десили на територији те државе уговорнице.

(2) Став 1. овог члана не примењује се у односу на Републику Србију у случају запослења или обављања самосталне делатности корисника пензије.

ДЕО II

ОДРЕДБЕ О ПРАВНИМ ПРОПИСИМА КОЈИ СЕ ПРИМЕЊУЈУ

Члан 8.

Општа правила

(1) Лице које је запослено на територији једне државе уговорнице подлеже правним прописима те државе уговорнице, и у случају када пребива на територији друге државе уговорнице, или ако послодавац пребива или има седиште на територији друге државе уговорнице.

(2) Лице које обавља самосталну делатност на територији једне државе уговорнице подлеже правним прописима оне државе уговорнице у којој обавља делатност и када има пребивалиште на територији друге државе уговорнице.

Члан 9.

Посебна правила

(1) Лице које је запослено на територији једне државе уговорнице и које је послодавац упутио на рад на територију друге државе уговорнице да обавља одређену делатност и даље подлеже правним прописима државе уговорнице из које је упућено за време трајања обављања активности, под условом да предвиђени период рада није дужи од 24 месеца.

(2) На лице које обавља самосталну делатност у једној држави уговорници и које оде у другу државу уговорницу ради привременог обављања исте или сличне делатности, и даље се примењују правни прописи прве државе уговорнице најдуже до краја 24. месеца.

(3) Ако је период обављања рада дужи од 24 месеца, правни прописи прве државе уговорнице из ст. 1. и 2. овог члана и даље се примењују уз пристанак надлежног органа друге државе уговорнице или носиоца кога он одреди, на период од највише 24 месеца, пошто послодавац и запослени заједнички поднесу захтев, односно поднесе захтев лице које обавља самосталну делатност, који се мора поднети пре завршетка првог периода од 24 месеца.

(4) Лице које је запослено код међународног превозника који има седиште предузећа на територији једне државе уговорнице и који, за свој или рачун треће стране, пружа услуге превоза путника и робе у железничком, друмском, ваздушном саобраћају, као и копненим водама, подлеже правним прописима те државе уговорнице. Лице које је запослено код филијале или сталног представништва превозника, подлеже правним прописима државе уговорнице на чијој територији се налази филијала или стално представништво.

(5) Члан посаде брода и друго лице запослено на броду, подлежу правним прописима државе уговорнице под чијом заставом брод плови.

(6) На лица која обављају послове утовара и истовара брода, поправке или надзора брода у луци друге државе уговорнице примењују се правни прописи државе уговорнице којој лука припада.

(7) На државне службенике, лица запослена у јавним службама и са њима изједначена лица, упућена у другу државу уговорницу примењују се правни прописи државе уговорнице која их је упутила.

Члан 10.

Дипломатске мисије и конзуларна представништва

(1) Чланови дипломатских мисија и конзуларних представништава као и лица запослена у приватној служби дипломатске мисије и конзуларног представништва или код чланова мисије или дипломатског представништва, који су упућени у другу државу уговорницу, подлежу правним прописима државе уговорнице која их је упутила.

(2) Лица из става 1. овог члана која нису упућена, подлежу правним прописима државе уговорнице на чијој територији су запослена, а дипломатска мисија и конзуларно представништво као и чланови дипломатске мисије и конзуларног представништва који их запошљавају, дужни су да поштују обавезе предвиђене правним прописима који се односе на послодавце.

(3) Изузетно од става 2. овог члана запослени који су држављани државе уговорнице чија је дипломатска мисија, односно конзуларно представништво могу се у року од три месеца од запослења одредити за примену правних прописа државе уговорнице чији су држављани.

Члан 11.

Изузеци

Надлежни органи држава уговорница могу да се споразумеју о изузецима од одредаба чл. 8. и 9. и члана 10. ст. 2. и 3. овог споразума, у интересу неког лица или неке категорије лица.

ДЕО III

ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

Поглавље 1.

Давања за случај болести и материнства

Члан 12.

Сабирање периода осигурања

(1) Ако је, према правним прописима једне државе уговорнице, стицање права на давање условљено навршеним периодима осигурања, носилац те државе уговорнице узима у обзир, ако је потребно, и периоде осигурања навршене према правним прописима друге државе уговорнице, као да су навршени према правним прописима које он примењује, под условом да се периоди не поклапају.

(2) Одредба става 1. овог члана примењује се на новчана давања у случају болести и материнства само ако односно лице обавља делатност на територији државе уговорнице у којој је захтев поднет.

Члан 13.

Давања у природи у случају боравишта на територији друге државе
уговорнице

- (1) Лице које испуњава услове за право на давање у природи према правним прописима једне државе уговорнице и чије стање захтева хитно пружање давања у природи за време боравка на територији друге државе уговорнице, користи та давања од носиоца места боравка у складу са правним прописима које он примењује, а на терет надлежног носиоца.
- (2) Обезбеђење протеза, медицинских апарата, и других давања у природи веће вредности подлеже претходном одобрењу надлежног носиоца, осим ако се пружање давања не може одложити без озбиљног угрожавања живота или здравља лица.
- (3) Ст. 1. и 2. овог члана аналогно се примењују и на чланове породице.

Члан 14.

Давања у природи у случају пребивалишта на територији друге
државе уговорнице

- (1) Лице које има пребивалиште на територији једне државе уговорнице и које испуњава услове за остваривање права на давање у природи према правним прописима друге државе уговорнице, користи, на територији државе уговорнице у којој има пребивалиште, давања у природи од носиоца места пребивалишта у складу са правним прописима које он примењује, на терет надлежног носиоца.
- (2) Обезбеђење протеза, медицинских апарата, и других давања у природи веће вредности подлеже претходном одобрењу надлежног носиоца, осим ако се пружање давања не може одложити без озбиљног угрожавања живота или здравља лица.
- (3) Одредбе ст. 1. и 2. овог члана примењују се и на пружање давања у природи за чланове породице, под условом да немају право на давања према правним прописима државе уговорнице на чијој територији имају пребивалиште.

Члан 15.

Давања у природи за кориснике пензија и чланове њихових
породица

- (1) Лице које прима пензију према правним прописима обе државе уговорнице користи давања у природи према правним прописима оне државе уговорнице на чијој територији има пребивалиште. Давања у природи се пружају на терет надлежног носиоца државе уговорнице на чијој територији лице пребива.
- (2) Лице које прима пензију према правним прописима једне државе уговорнице и које има пребивалиште на територији друге државе уговорнице подлеже правним прописима прве државе уговорнице. Давања у природи пружа носилац места пребивалишта у складу са правним прописима које он примењује као да лице има право на давања на основу тих правних прописа. Трошкове давања сноси надлежни носилац прве државе уговорнице.
- (3) Лице из става 2. овог члана, чије стање захтева хитно пружање давања у природи за време боравка на територији државе уговорнице у којој се налази

надлежни носилац, има право на та давања у складу са правним прописима које примењује надлежни носилац, и на његов терет.

(4) Чланови породице корисника пензије из ст. 1, 2. и 3. овог члана користе давања у природи у обиму као корисник пензије под условом да немају право на давање према правним прописима оне државе уговорнице на чијој територији имају пребивалиште.

(5) Чланови породице корисника пензије који немају пребивалиште на територији државе уговорнице у којој корисник пребива, имају право на давања у природи на терет надлежног носиоца као да корисник пензије пребива на територији исте државе уговорнице, под условом да немају сопствени основ осигурања према правним прописима оне државе уговорнице на чијој територији имају пребивалиште.

Члан 16.

Давања у природи за упућена лица и чланове породице

(1) Лице из члана 9. ст. 1. и 2. и члана 10. став 1. овог споразума остварује право на давање у природи на територији државе уговорнице у коју је упућено, према њеним правним прописима, а на терет надлежног носиоца.

(2) Став 1. овог члана аналогно се примењује и на чланове породице.

Члан 17.

Новчана давања

Новчана давања у случају боравишта или пребивалишта лица на територији друге државе уговорнице исплаћује надлежни носилац у складу са одредбама правних прописа које примењује.

Члан 18.

Накнада трошкова

(1) Надлежни носилац, за сваки дати случај, накнађује стварне трошкове пружених давања у складу са чл. 13, 14, 15. и 16. овог споразума носиоцу који је пружио давање, осим административних трошкова.

(2) Стварне трошкове давања обрачунава носилац који обезбеђује давања по ценама које наплаћује за своје осигуранике.

(3) Органи за везу обе државе уговорнице могу да договоре друге могућности накнаде трошкова.

Поглавље 2.

Давања за случај старости, инвалидности и смрти

Члан 19.

Утврђивање самосталног давања

Ако лице испуњава услове за давање према правним прописима једне државе уговорнице без узимања у обзир периода осигурања који су навршени према правним прописима друге државе уговорнице, надлежни носилац

утврђује давања узимајући у обзир само периоде осигурања навршене према правним прописима које он примењује.

Члан 20.

Сабирање периода осигурања

(1) Ако је, према правним прописима једне државе уговорнице, стицање, очување или поновно признавање права на давање условљено навршењем периода осигурања, носилац те државе уговорнице узима у обзир, ако је потребно, и период осигурања навршен према правним прописима друге државе уговорнице, као да је навршен према правним прописима које он примењује, под условом да се периоди не поклапају.

(2) Приликом примене става 1. овог члана, период осигурања који се, према правним прописима друге државе уговорнице рачуна са увећаним трајањем, узима се у обзир у ефективном трајању.

(3) Ако је, према правним прописима једне државе уговорнице, право на одређено давање условљено навршењем периода осигурања у одређеном занимању, односно послу или у занимању за које постоји посебан систем, носилац те државе уговорнице узима у обзир и период осигурања који је, према правним прописима друге државе уговорнице, навршен у истом занимању, односно послу или у одговарајућем систему.

(4) Ако правни прописи једне државе уговорнице за утврђивање права на давање узимају у обзир период у коме је лице примало пензију, надлежни носилац те државе уговорнице узима у обзир и период у којем је лице примало пензију према правним прописима друге државе уговорнице.

Члан 21.

Период осигурања навршен у трећој држави

Лице које, и поред примене члана 20. овог споразума, не испуњава услове за стицање права на давање, надлежни носилац узима у обзир и период осигурања навршен у трећој држави са којом обе државе уговорнице имају закључене споразуме о социјалном осигурању и који предвиђају сабирање периода осигурања.

Члан 22.

Период осигурања краћи од 12 месеци

(1) Ако је укупно трајање периода осигурања навршених према правним прописима једне државе уговорнице краће од 12 месеци и када се само на основу овог периода не може остварити право на давање према тим правним прописима, носилац те државе уговорнице не одобрава давање на основу тог периода.

(2) Период осигурања из става 1. овог члана узима у обзир носилац друге државе уговорнице као да је навршен према правним прописима које он примењује.

Члан 23.

Обрачун сразмерног дела давања

(1) Ако према правним прописима једне државе уговорнице постоји право на давање само уз примену одредаба чл. 20. и 21. овог споразума, надлежни носилац те државе уговорнице утврђује давање на начин тако што:

1. обрачунава теоријски износ давања, који би припадао да је укупан период осигурања, који се узима у обзир за обрачун давања, навршен према правним прописима које он примењује;
2. на основу тако обрачунатог износа, утврђује износ давања сразмеран односу између периода осигурања навршеног искључиво према правним прописима које он примењује и укупног периода осигурања, који се узима у обзир за обрачун давања;
3. у случају Републике Србије, када је укупан период осигурања дужи од најдужег периода према правним прописима које он примењује, узима у обзир тај најдужи период.

(2) Ако се према правним прописима износ давања обрачунава на основу зараде, основице осигурања, односно уплаћеног доприноса у одређеном периоду, надлежни носилац узима у обзир зараду, основицу осигурања, односно уплаћени допринос искључиво из периода осигурања навршеног према правним прописима које он примењује.

(3) Ако према правним прописима једне државе уговорнице висина давања зависи од броја чланова породице или наследника, надлежни носилац узима у обзир и чланове породице или наследнике који имају пребивалиште на територији друге државе уговорнице.

Поглавље 3.

Давање за случај смрти

Члан 24.

Утврђивање давања

Ако давање за случај смрти постоји према правним прописима обе државе уговорнице, примењују се искључиво правни прописи оне државе уговорнице у којој је то лице имало последње пребивалиште.

Поглавље 4.

Давање за случај повреде на раду и професионалне болести

Члан 25.

Давања у природи

(1) Давања у природи у случају повреде на раду или професионалне болести пружа носилац места пребивалишта или боравишта, према правним прописима које примењује, а на терет надлежног носиоца.

(2) На обезбеђење протеза, медицинских апарата, и других давања у природи веће вредности примењује се члан 13. став 2. овог споразума.

(3) На накнаду трошкова давања у природи из ст. 1. и 2. овог члана примењује се члан 18. став 1. овог споразума.

Члан 26.

Новчано давање

У случају пребивалишта или боравишта лица на територији друге државе уговорнице, новчана давања исплаћује надлежни носилац према правним прописима које примењује.

Члан 27.

Изложеност истим ризицима у обе државе уговорнице

(1) Ако је лице у обе државе уговорнице обављало делатност која може да изазове професионалну болест, давање се одобрава према правним прописима оне државе уговорнице на чијој територији је последњи пут обављана та делатност.

(2) Ако према правним прописима једне државе уговорнице право на давање зависи од болести која је први пут утврђена на њеној територији, сматра се да је тај услов испуњен ако је та болест први пут утврђена на територији друге државе уговорнице.

(3) Ако се према правним прописима једне државе уговорнице, за утврђивање права на давање, тражи да обављање делатности која може да изазове професионалну болест траје одређени период, за утврђивање давања у обзир се узима и период у којем је та делатност обављана на територији друге државе уговорнице.

Члан 28.

Давање у случају погоршања професионалне болести

(1) Ако код лица које је по основу професионалне болести примало или прима давање према правним прописима једне државе уговорнице, дође до погоршања те болести услед обављања делатности на територији друге државе уговорнице која може да изазове професионалну болест, надлежни носилац прве државе уговорнице и даље сноси трошкове давања, без обзира на погоршање.

(2) Носилац друге државе уговорнице одобрава давање у висини разлике између давања које припада након погоршања и давања које би, по основу наступања те болести, припадало према правним прописима које он примењује.

Поглавље 5.

Дечији додатак

Члан 29.

Сабирање периода осигурања

Ако је, према правним прописима једне државе уговорнице, стицање права на дечији додатак условљено навршеним периодима осигурања, носилац те државе уговорнице узима у обзир, ако је потребно, и периоде осигурања навршене према правним прописима друге државе уговорнице, као да су

навршени према правним прописима које он примењује, под условом да се периоди не поклапају.

Члан 30.

Утврђивање давања

Ако право на дечији додаток постоји према правним прописима обе државе уговорнице, примењују се правни прописи оне државе уговорнице у којој дете има пребивалиште.

ДЕО IV

РАЗНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 31.

Административне мере и сарадња

- (1) Надлежни органи држава уговорница ће, административним споразумом, утврдити мере неопходне за примену овог споразума.
- (2) Надлежни органи ће, у административном споразуму из става 1. овог члана, навести органе за везу ради остваривања директне и ефикасне везе између носиоца држава уговорница.
- (3) Надлежни органи држава уговорница обавештаваће се међусобно о свим променама њихових правних прописа.
- (4) У примени овог споразума, надлежни органи и носиоци држава уговорница ће узајамно пружати бесплатну помоћ.
- (5) Надлежни органи и носиоци држава уговорница могу, у примени овог споразума, непосредно међусобно ступати у везу, као и са заинтересованим лицима или њиховим пуномоћницима.
- (6) Лекарске прегледе који се обављају искључиво због примене правних прописа једне државе уговорнице, а односе се на лица која у другој држави уговорници имају пребивалиште или боравиште, обавиће на захтев надлежног носиоца и на његов терет, носилац према пребивалишту или боравишту. Лекарске прегледе који се обављају због примене правних прописа обе државе уговорнице обавља на свој терет носилац према пребивалишту или боравишту тог лица.
- (7) Сви подаци и информације о одређеном лицу, саопштени у складу са овим споразумом сматрају се за поверљиве и могу се користити само за потребе примене овог споразума.

Члан 32.

Употреба службеног језика

У циљу примене овог споразума захтеви или документа не могу се одбити због тога што су сачињени на службеном језику друге државе уговорнице.

Члан 33.

Ослобађање од такси и надова

(1) Ако је ослобађање или смањење такси предвиђено законима једне државе уговорнице за писмене поднеске или документа која се прилажу због примене њених правних прописа, односи се и на одговарајуће писмене поднеске и документа која су неопходна због примене правних прописа друге државе уговорнице.

(2) Сви документи, који се прилажу приликом примене овог споразума, не подлежу надова.

Члан 34.

Подношење захтева и правних лекова

(1) Захтеви и правни лекови који се, према правним прописима једне државе уговорнице, требају поднети у одређеном року органу или носиоцу те државе уговорнице испуњавају овај услов ако су поднети у истом року одговарајућем органу или носиоцу друге државе уговорнице. У том случају, орган или носилац који је примио захтев или правни лек прослеђује га, без одлагања, органу или носиоцу прве државе уговорнице, директно, или преко органа за везу држава уговорница.

(2) Захтев за давање, поднет према правним прописима једне државе уговорнице, сматра се истовремено и захтевом за одговарајуће давање према правним прописима друге државе уговорнице.

Члан 35.

Плаћање давања и валута плаћања

(1) Носилац надлежан за пружање давања према овом споразуму извршава своју обавезу, исплатом новчаних давања у својој националној валути.

(2) Надлежни носиоци исплаћују давања непосредно корисницима права.

(3) Валута и начин накнаде трошкова утврђују се Административним споразумом.

Члан 36.

Потраживање преплаћених износа давања

(1) Ако је носилац једне државе уговорнице исплатио кориснику давање у износу који је већи од онога на који корисник има право, носилац може, под условима предвиђеним правним прописима које примењује, да тражи од носиоца друге државе уговорнице, дужника давања у корист корисника, да задржи преплаћени износ од износа који треба да исплати кориснику.

(2) Носилац друге државе уговорнице одбија под условима и у границама које су предвиђене правним прописима које примењује на повраћај средстава, као да је сам исплатио преплаћени износ.

(3) Износ из става 2. овог члана исплаћује се носиоцу који је затражио његово задржавање.

Члан 37.

Извршни поступак

(1) Извршне судске одлуке једне државе уговорнице као и извршни документи које доноси орган или носилац неке од држава уговорница, у вези са социјалним осигурањем, признају се на територији друге државе уговорнице.

(2) Наведене одлуке могу да се не признају само ако су у супротности са правним поретком државе уговорнице на чијој територији се тражи признање одлуке или докумената.

(3) Извршне одлуке или документи, признати у складу са ставом 1. овог члана извршавају се на територији друге државе уговорнице. Извршни поступак врши се у складу са правним прописима државе уговорнице на чијој се територији извршава одлука. Уз одлуку или документа прилаже се и потврда о њиховој извршности (клаузула о извршности).

Члан 38.

Одговорност треће стране

Ако лице прима давања у складу са правним прописима једне државе уговорнице за повреду проузроковану или претрпљену на територији друге државе уговорнице, право носиоца да одобри давања на основу треће стране уређује се на следећи начин:

1. када се носилац који одобрава давања, према правним прописима које примењује, замењује у правима које корисник има према трећој страни, друга држава уговорница признаје замену,
2. када носилац који одобрава давања има непосредно право према трећој страни, друга држава уговорница признаје то право.

Члан 39.

Решавање спорова

(1) Сви спорови у вези са тумачењем и применом овог споразума решавају се у договору надлежних органа држава уговорница.

(2) Ако спор не може да се реши у складу са ставом 1. овог члана, решавају га државе уговорнице дипломатским каналима.

ДЕО V

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 40.

Прелазне одредбе

(1) На основу овог споразума не могу се остварити права за период пре његовог ступања на снагу.

(2) Сви периоди осигурања навршени према правним прописима неке од држава уговорница пре ступања на снагу овог споразума узимају се у обзир за утврђивање права која проистичу из одредаба овог споразума.

(3) Под условима из става 1. овог члана, на основу овог споразума може да се оствари право уколико је настало као непредвиђени случај, пре његовог ступања на снагу.

Члан 41.

Ступање на снагу

- (1) Овај споразум подлеже потврђивању.
- (2) Државе уговорнице се међусобно обавештавају, дипломатским путем, о завршетку интерних процедура потребних за његово ступање на снагу.
- (3) Овај споразум ступа на снагу првог дана трећег месеца по истеку месеца када је послата последња нота.
- (4) Даном ступања на снагу овог споразума, у односима између држава уговорница, престаје да важи Споразум између Владе Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и Владе Социјалистичке Републике Румуније о сарадњи у области здравственог осигурања, потписан у Букурешту, 20. марта 1976. године.

Члан 42.

Трајање и отказивање

- (1) Овај споразум се закључује на неодређено време.
- (2) Државе уговорнице могу се договорити, писменим путем, о изменама овог споразума. Измене ће ступити на снагу у складу са поступком из члана 41. ст. 1. до 3. овог споразума.
- (3) Свака држава уговорница може да откаже овај споразум, дипломатским каналима, писаним обавештењем које шаље другој држави уговорници, најмање шест месеци пре завршетка календарске године. У том случају, сматра се да је Споразум раскинут од првог дана наредне календарске године.
- (4) У случају отказивања овог споразума, права стечена на основу њега и даље важе, а његове одредбе се и даље примењују на захтеве за остваривање права поднете до дана када престаје да важи.

Сачињено у Београду, дана 28. октобра 2016. године, у два оригинала, сваки на српском језику, румунском језику и енглеском језику, при чему су сви текстови аутентични. У случају разлике у тумачењу верзија на енглеском има предност.

За Републику Србију

За Румунију